

SLOVENSKI NAROD.

Iskaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiri-stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štompelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Upravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Tlaka in desetina.

Dne 7. septembra bode petindvajset let, četrt stoletja, kar je v Avstriji rešen kmet krvavih bremen rabote, tlake in desetine. Po nekaterih nemških okrajnih bodo ta dan praznovali petindvajsetletnico tega velicega dogodka. In zadnji broj čeških „Narodnih listov“ pozivlje Čehe, naj tudi napravljajo 7. septembra (v nedeljo teden) slavnosti po čeških občinah v spomin odpravljenja tež, katere so zrušili svobodomiselni možje vseh narodov. In v očigled tega, pozivljemo tudi mi Slovence na kmetih, naj praznujejo ta dan, ki je naš narod oprostil verig, katere so ga žulile bolj nego kateri koli drugi narod.

Kajti kaj je bila rabota, tlata in desetina? Povprašajte stare kmetske može, ki jo še pomnijo in so še slišali od prejšnjih časov, odprite knjigo zgodovine — in povsod boste izvedeli, kaki ubožni in mučeni sužnji nemških grofov in baronov in kloštrov, so naši kmetski očetje bili.

Samisvoji in svobodni so bili v sivo-davnih časih naši pradedje. A prišel je nemški Frank v deželo, nemški vitezi so si postavili po naših hribih graščine in so se polastili naše zemlje, in obdelovalcev zemlje, kmetov. Nij veljala pravica, temuč le sila. Kmet je moral delati za graščaka sam kot živina, in s svojo živino. Pridelek je graščak obdržal. In ko so kasneje kmetom dali grunte, moral je poleg tlake, še od svojega lastnega pridelka vsega deseti in najboljši del graščaku oddati. Če se je hotel ženiti, moral je graščaka za dovoljenje prositi in le-ta je nekaznovan smel skruniti mu ženo ali hčer. Proti samovolji gospodovi, nij bilo lahko pomoči najti. On je kmeta v „klado“ zapiral,

ta se nij mogel pritožiti. Cerkev, ki bi bila morala to nenaravno in protikrščansko stanje odpraviti, nij ga odpravljala, temuč klostri in višji duhovni so sami kmete za svoje tlačane imeli in desetino pobirali. — Ker je to vse za kmete bil strašen jarem, hoteli so se ga otresti. Dostikrat so se, tlačanja naveličani, vzdignili kmetje, prijeli za vile, cepce in kar so orožja dosegli ter šli nad graščake v krvavi boj za „staro pravdo“, to je, da bi se rabota odpravila in bi kmetje bili sami svoji gospodarji na svoji zemlji. Tudi pri nas na Slovenskem je bilo tacih „kmetskih puntov“ veliko. Ali graščaki v zvezi z duhovni so vselej s svojimi vojnimi hlapci potolkli in premagali kmete in tlaka in desetina je bila le hujša. —

Stoprv svobodomiselnejši novi čas, stoprv liberalna načela, in napredevanje omike je omogočilo odpravo tlake in desetine. Cesar Jožef, ki je tudi samopašne menihe iz kloštrov, kjer so se brez dela pasli, zapodil — odpravil je v Avstriji z edikti od 1. nov. 1781 in 20. decembra 1802 nekoliko težav tlake in desetine, a ne vso. Ko je velika francoska revolucija vrgla bedaste pred-sodke od vladanja „po božji milosti, ko je ta velika revolucija po vsem svetu razglasila človečja prava in najvišjo suverenost narodov — trohnele so verige hlapčevstva in v Avstriji pale kmetu od zvezanih rok leta 1848, torej pred petindvajset leti.

To, prijatelji, ki imate priliko s kmeti občevati, jim povedite ob petindvajset-letnici. Naj primerijo kmetje nekdanje in sedanje stanje svojega stanu. Pa naj ne pozabijo, da je boljše stanje prinesel napredek in svoboden duh, nikdar pa ne mračnjaštvo, in pravnarstvo, ki še dan denes solze toči

po starih časih, ko so graščaki kmeta le molzli. Naj kmetje vedo, da so bili svobodomiselni, liberalni možje oni, ki so jarem desetine in tlake razsuli. Potem bodo vedeli, katerih načel se jim je držati v politiki in katere stranke med narodnjaki; potem bodo pa tudi izprevideli, kako daleč more naš narod na potu omike in napredovanja še priti, ako se pomisli, da smo v primeri s starimi časi vendar le na boljše prišli.

V Ljubljani 29. avg.

Ljubljanski nemškutarji ali ustavaki iščejo kandidata za mesto Ljubljana. „Na tem nič več nenavadnem potu“ inserata so v „Laib. Ztg.“ prav kakor en „heiratsantrag“ naznanili, da naj se pri njihovem centralnem odboru oglasi, kdor hoče v Ljubljani ustavoverno kandidirati. Ali je treba fotografijo priložiti, povedati, kako c. kr. službo se že ima, ali kolikokrat se je pol. program menjal — vse to nij povedano.

V Ljubljani 29. avgusta.

Ker nam od več krajev vprašanja dohajajo, še enkrat objavljamo

Volilne skupine za državni zbor za Kranjsko in slov. Štajersko.

Kranjsko.

a) Veliko posestvo

voli 2 poslanca.

b) Mesta in trgi:

1. Ljubljana, trgovinska in obrtniška zbornica 1 poslanca.
2. Postojna, Idrija, Vrhnika, Lož, Radovljica, Tržič, Kamnik, Kranj in Loka 1 poslanca.

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Tretji del.

IX.

(37. nadaljevanje.)

Kljubu skrbi, ki sem jo imel, nijsem mogel opovzeti začetka, pred katerega koncem sem se tresel. Proti ženskej trdovratnosti boriti se! Urno sem bil pri vratih; uže sem držal za kljuko, pa mi zakliče gospa Mauserre: — Ostanite Toni, prosim vas; odkar vas poznamo, nemamo tajnostij za vas.

— Ostanite, dragi moj, mi deje on sardoničnim glasom, in ne držite se tako osupneno, da bi kmalu mislil, da uže veste, kaj mi bo gospa soproga povedala.

Vsedem se na stol, denem roki naskriž, vprem oči v plafond, ter v duhu govorim s

karnisom, roteč ga, naj nam pade na glavo.

— Eh bien! Lucija kaj mi imate povedati? praša gospod Mauserre, ki je bil brez dvoma bolj nepokojen, nego se je hotel videti. Kaj je predmet tega razgovora, ki ga tako slovesno vpeljavate? Bodemo-li imeli besedni prepir? Bodemo-li pisali protokol? Ali naj Toni vzame pero v roke?

— Prosim vas imam nekaj, mrmra gospoja Mauserre.

— Prosim? Kaka beseda! V vseh šestih letih, kar imam srečo, živeti z vami, me še nijste nikdar nič prosili.

— Ravno to me osrčuje, da mi te edine prošnje ne boste odrekli. Rotim vas, da mi storite žrtev, ki vam bo valjda teška.

Da je bika prišla za roge, ta umeteljni način mi prouzroči gibek besnosti, in preklel sem sam pri sebi vse ženske; na vas v tem trenutku nijsem mislil. — Kaj vam je Toni?

me praša gospod Mauserre; potem začne gledati pred-se, ter pričakuje.

Po kratkem obotavljanji deje gospoja Mauserre: — Bodite tako prijazni, pa odpustite gospico Holdenis iz te biše.

On se strese v fanteuilu. — Sem-li prav slišal? vsklikne. Kaj! to osobo, ki ste jo občudovali, ki ste jo hvalili, ki ste jo povzdigovali v oblake, ki ste jo zvali biser vseh guvernant, to hočete zdaj tako nepričakovano odpraviti. Kaj je storila, prosim vas, gospodičina Holdenis, da ste jej odtegnili tako mahoma svojo milost, in kaj jej imate očitati?

— Ničesa, za kar bi bila ona odgovorna. Zelo vam bom hvaležna, da-li me pustite zamolčati moje motive. Jih-li ne uganete sami?

— Gledimo malo; kdor išče, najde. Ali vam znabiti nij še dosta koristna in potrebna tukaj? Ali obžalujete, da je s pomočjo dobrega ravnanja in s potrpežljivostjo

3. Novomesto, Višnjagora, Krško, Kostanjevica, Črnomelj, Metlika, Kočevje, Ribnica 1 poslanca.

c) Kmetijske občine:

1. Ljubljana, Vrhnika z volilnim mestom Ljubljana, Litija, sodnijski okraj Zatičina z volilnim mestom Litija; Ribnica, Velike Lašče z volilnim mestom Ribnica 1 poslanca.
2. Postojna, Bistrica, Senožeče, Vipava z volilnim mestom Postojna; Planina, Lož, Idrija z volilnim mestom Planina 1 poslanca.
3. Kranj, Škofja Loka, Trzin z volilnim mestom Kranj; Kamnik, Brdo pri Podpeču z volilnim mestom Kamnik; Radovljica, Kranjska gora z volilnim mestom Radovljica 1 poslanca.
4. Novomesto z volilnim mestom Novomesto; Krško, Kostanjevica z volilnim mestom Krško; Črnomelj, Metlika z volilnim mestom Črnomelj 1 poslanca.
5. Kočevje z volilnim mestom Kočevje; Trebnje, Žužemberk z volilnim mestom Trebnje; Radeče, Mokronog z volilnim mestom Radeče 1 poslanca.

Slovensko Štajersko.

a) Mesta in trgi:

1. Maribor z volilnim mestom Maribor, Slovenska Bistrica z volilnim mestom Slovenska Bistrica; Slovenji Gradec, Visoka Mita, Marenberg, Vuzenica z volilnim mestom Slovenji Gradec; Ptuj, Sv. Lenard z volilnim mestom Ptuj, Ormuž, Ljutomer, Središče z volilnim mestom Ormuž voli 1 poslanca.
2. Celje, Žavec, Vitanje, Vojnik, Laško z volilnim mestom Celje; Mozirje, Gornji-grad, Ljubno, Vransko z volilnim mestom Mozirje; Rogatec, Šmarje z volilnim mestom Rogatec; Brežice, Sevnica, Kozje z volilnim mestom Brežice; Konjice z volilnim mestom Konjice; Šoštanj z volilnim mestom Šoštanj 1 poslanca.

b) Kmetijske občine:

1. Maribor, Slovenska Bistrica z volilnim mestom Maribor; Konjice z volilnim mestom Konjice; Slovenji Gradec, Marenberg z volilnim mestom Slovenji Gradec 1 poslanca.
2. Ptuj, Ormuž, Sv. Lenard z volilnim me-

stom Ptuj; Rogatec, Šmarje z volilnim mestom Rogatec; Ljutomer, Zgornja Radgona z volilnim mestom Ljutomer 1 poslanca.

3. Celje, Vransko, Gornji-grad, Laško, Šoštanj z volilnim mestom Celje; Brežice, Kozje, Sevnica z volilnim mestom Brežice 1 poslanca.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. avgusta.

Češki „Narodni Listy“ na novo odločno odbijajo program „pravne“ stranke, kakor sta ondan to storila tudi Riegrov organ „Posel z Prahy“ in „Pokrok“. — Narodni Listi pravijo, da Čehe veže s pravno stranko samo federalistična misel, drugega pa nič. Ravno tako mi mislimo.

Na **Moravskem** so volilci valaško-mezeriškega okraja proglasili dra. Rudolfa Kalusa (federalista) za svojega kandidata v državni zbor. — Ustavoverci na Moravskem imajo v Brnu svoj centralni volilni odbor, ki pa je po večini mladonemšk in postavlja večidel mladonemške kandidate. Vsled tega huda jeza starih, da si „N. F. P.“ nima toliko poguma, nasvetovati druge kandidate. Samo toži, da so se izbacili njeni privrženci.

Hrvatski deželni zbor se meseca septembra zopet sklene, brž ko ne bo sprejel operat o spravi z Ogersko. — Banalska konferencija pod predsednikom Muhičem je enoglasno sklenila, avstrijski trgovinski zakon in ne ogerskega sprejeti.

Vnanje države.

Srbski knez Milan je prišel v sredo zjutraj na Dunaj. Sprejeli so ga deželni poglavar baron Conrad Eybesfeld, baron Maroičić, polkovnik pl. Rodakovski in več drugih. Maroičić je pozdravil kneza, ter mu predstavil bar. Eybesfelda in pl. Rodakovskega. Knez je podal obema roko, ter se peljal potem iz ščacije v mesto, kjer so ga sprejeli tamošnji Srbi z „živio-klici“. Stanoval bo v palači finančnega ministerstva.

Francoski pobožneži vsak dan kažejo svojo svetost. Broglie, ki je soustanovitelj božjih potov, se prav po nebožje obnaša. Nedavno je med velikim zborom obrekoval Thiersa. Ta mož, sveti Broglie namreč, črti Thiersa iz celega srca, ker mu ne more skrivati svojih teženj; zraven pa je še zavist in ljubosumnost. Ravno tako drugi pobožni Chambordei. Vzadnjič je rekel nek od desnice proti nemu z levice: „Mi vemo, da je gospod Thiers glavna overa proti fuziji; da je ljudstvu tako priljubljen,

to nas vznemirja. Na vsak način mu moramo to priljubljenost uničiti.“ In res, vsi vladni listi so dobili povelje, naj razglasijo Thiersa za „Bizmarkovega“ prijatelja, in malovrednega „pruskega agenta“. Klerikalci so klerikalci, kaj se če.

Ultramontanska drznost presega na Francoskem vse. Papežev poslanec Chigi, ki bi se kot poslanec tuje moči vendar ne imel utikati v notranje francoske zadeve, hodi zdaj po deželi, da agitira za Henrika V., in za vojsko proti italijanski vladi, da bi se cerkvena država zopet ustanovila.

Švicarski duhovni nemajo škofa Mermilloda nič prav v dobrem kreditu. Sedemnajst katoliških župnikov kantona Argau je podpisalo protest proti Mermillodu in njegovim drugom, v katerem grajajo, da kot duhovnik proti domovini tako izdajsko ravna.

Nemški cesar se vrne kmalu v Brln, in pojde potem 2. septembra pozdravit novoporočenega velikega vojvoda vajmarskega; tekem septembra bo navzoč pri vojaških vajah, koncem septembra pa pojde v Baden-Baden.

Persijski šah v Carigradu nij imel istega vspeha, kakor drugod po Evropi. Pritožujejo se, kako je on in njegovo spremstvo pokvaril krasne sultanske ladije. Palača Beglerbegova bode morala dobiti hišno napravo čisto novo. — V Potiju, kjer se bode šah izladjal, sprejeli ga bodo Rusi veličastno. Knez Menčikov ga bode čakal tam z velikim spremstvom, da ga spremi v Petrograd.

Dopisi.

Iz Brd 26. avg. [Izv. dop.] V 34. št. „Glasa“ se neki mračnjak iz Brd prav po staroturško spodtika nad mojim dopisom iz Brd, tiskanim v št. 184 „Slov. Naroda“, ter omenja, da naj grem iskat po Brdih inteligencije, koja čuti radost nad dr. Lavričovo kandidaturo. — G. dopisnik stare kože (ker mene imenuje „mlade“ kože, mora biti gotovo on stare) se vara, ako meni, da nij tukaj v Brdih za g. dr. Lavriča vnetih mož. Za narod, omiko in svobodo vnetih imamo v Brdih še celo med Goričarji. Prosim, da se prepričate ali nij to istina, ter dobro ogledajte si imenik „Gorice“ in spoznali bodeite njena imena (gotovo po petrolji diše), njene medvedovo kosmate obraze ter konstatirali bodeite, da „mladi“ dopisnik nij laži pisal, kakor je Vaša navada. Še celo ko ste Goričarji včeraj za kandidata postavili g. dr. Tonklija nijso bili nekateri Goričarji iz Brd za Tonklija, ampak za Lavriča. Glasovali pa nijso niti za Tonklija, niti za Lav-

nkrotila in k pameti pripravila dete, ki bi je ne mogli odgojiti niti vi, niti jaz, in ki bi postalo neprenesljivo, ako bi samo midva skrbela za-nje. Se vam li zdi to grešno, da ima duh za red in za gospodarstvo, da se jej uklanja vse vaše služabništvo: — Ali pa jej morebiti nijste hvaležni za pazno in vdano skrb, ki mi jo je kazala, ko sem bil bolan; ali vas to bode, da včasih kramljam z njo? Govorite, povejte, kaj vas peče?

— Žali me, da ste proti njenej volji postali njen ljubimec, odgovori zdihujočim glasom.

Ta odgovor ga malo zmeša; hoteč zakriti rudečico, ki mu je stopila na lice, pomakne stol nazaj, da ga zakrije senca svetilničnega senčnika. — Kaj pomeni ta napad? zavpije. Kdo je tisti izvrstni prijatelj, ki vam je izkazal to dobro službo . . . ga-li poznate Toni?

— Ne, odgovorim mu suho. Jaz menim, kakor vi, da so slučaji, kjer mora pri-

jateljstvo molčati, in molčanje mi je bilo tim lagljeje, ker nij bilo nobene stvari, ki bi se absolutno morala molčati.

— Toni je pobijal moj sum, govori gospa Mauserre; a umiril me nij. E, ljubi bog, ne očitam vam nijene pregrehe, Alfonz; obstanite, da vam gospica Holdenis dopada, da vam je tako udana, da se mi to zdi malo preveč ekscesivno. Dala mi je izpoznati ono malovredno zlo, ki se zove ljubosumnost; da, prvokrat v življenji se čutim ljubosumno, in vi me preveč ljubite, kaj ne da? da bi me pustili še zanaprej v takih mukah.

— Recite rajša, da čislam preveč vaše dobro mišljenje, vašo zmožnost razsojanja, da bi mislil, da morete še dalje trpeti zlo, koje si domišljate in trdovratno živeti v domišljiji, katero bom inače moral resno obravnavati.

— Alfonz, reče glasneje, ali mi obljubite, da gospodičina Holdenis odide?

— Da, takoj, da le najdete drugo učiteljico, ki jej bo enaka po duhu in po srcu, ki bode zmožna olikati, učiti vašo hčer, da si bo prisvojila veliko stvari, koje učiti jaz nemam časa, vi pa okusa ne.

Pri teh zadnjih besedah se vzburi. — Uže dobro, vsklikne; gospica Holdenis zapusti Charmilles, če ne, ga zapustim jaz.

— Sacrebleu, to mi je preveč, zacepta z nogo. Ko bi vas dalje poslušal, znal bi se razhuditi, in svojim strastim ne zaupam. Nadejam se, da boste jutri tako pametni, kakor ste bili včeraj. Lehko noč, draga moja; pustim vas z vašim zaupnikom. Da bi vam modro, pa brez interesov svetoval! — deje, ter me pogleda z očesom, ki nij bilo nježno. Potem odide široko stopajoč po salonu skozi duri, katere precej surovo zapre.

Gospa Mauserre takoj potem vstane ter koraka po sobi, da so parketi škripali pod njemim strastnim podplatom. Idoča pred kamin, vrže na-nj pahalko. Še nikdar je nij-

riča, ampak za nobenega. Uzrok za zdaj zamolčim. Vidiš, krivi prerok, da si slabo podučen o naših in da si slabo prerokoval.

Dalje še vedno trdim, da večina duhovnov v Brdu nij narodna, ako imate kaj proti temu, dokažite mis fakti. Tudi naj Vam povem, da mi nij treba se mazati (po Vašem mnenji) z duhovni, kajti vsakemu svoje, tudi tukaj velja. — Odobrujem to, da se je g. kaplan zavezal podučevati samo 2 uri na dan. Kdo je pa cerkovnika pooblastil, da podučuje popoldne manjši oddelek? Kdo ima to oblast? Ker pa dobiva cerkovnik od g. kaplana od 100 gl. nagrade 25 gl., da podučuje (?) manjši oddelek, bi bilo sklepati, da se je zavezal g. kaplan tudi popoldne podučevati, drugače bi ne privoščil cerkovniku omenjenega zneska.

H koncu vedi še to, Ti staroturek, da se varaš, ako meniš, da so mi Biljanci bližnji sosedje. Ti, ki znaš dobro hujskati in ki si dober zdravitelj kužnih načel, nastavi si naočnike, da mi bodeš gospodka videl, v kakem kotu tičim in, da me ozdraviš kužnih načel.

Iz Brežic 27. avg. [Izv. dop.] Znani žeruh vsega slovenskega gosp. Edvard Kautschitsch iz Sevnice se je zelo pootročil kljubu sivim lasem. Kupil je namreč dne 5. aprila 1872 neko zemljišče blizu Vidma ter razdelitev skupila 4150 gl. sam predložil breški c. kr. sodniji v potrdilo. Ta je, se ve da, stvar nekoliko popravila in te dni vsem upnikom izročiti dala. Vsak je moral misliti, da je razdelitev že pravomočna in da bode zdaj enkrat po preteklih 16 mesecih treba novce šteti, ali motili smo se! Ravno denes je g. Kautschitsch vložil konkurs zoper to lastno razdelitev, ker je pisarju po nesreči na misel prišlo njegovo ime pisati „Kaučič“ namestu „Kautschitsch“, češ da to rešilo se njega kot kupca Kautschitscha nikakor ne tiče.

Radoveden sem, kdo bode zdaj denarje štel za kupljeno zemljišče? „Kautschitsch“ ali vendar „Kaučič“??! Dačni érar pri tem dobi na kolkih 5 gl. 5 kr. gotovo iz najčistejšega patriotizma tega, tudi kot pisatelja konjerejskih člankov znanega rekurenta. Ker že od otrok govorim, naj še nekaj pristavim. V Brežicah nas je te dni zopet en dogodek prepričal, kakšen zapečkar človek postane, če iz svojega kota nikamor v daljni svet ne pride.

sem take videl. Ranjeni ponos ji je vžigal lica. Bilo je v njej nekaj robatega, kakor v postojni, katerej se razdere gnezdo; zdelo se mi je, da slišim tuhlo mrmranje srea. Gre k vratam, ki so se odperala na balkonu; pod balkonom je bila tratica; na njej Florina statuva, in vse je bilo ograjeno železno ograjo, čudovito izdelano, okinčano železnimi kakti. Ogleduje nekaj časa statuvo, potem ograjo. Jaz se začnem bati ter grem zanj; pa je bila kmalu zopet v navadnem naturelu; groza jo preleti, da skoči zopet na sredo salona, kjer začne jokati, da bi vam srce počilo. — Toni, vsklikne, vi ste ga videli, vi ste ga slišali; boste-li še rekli, da si izmišljam fantôme, in da me nij preklel v svojem srei?

— Videl sem ga, slišal sem ga, jej odgovorim, pa vam rečem, da ste sama sebi smrtna sovražnica; tekmeč, ki bi vam zažugal pogin, bi vam ne storil hujšega, kakor si sami delate. Živi bog! vi bi zaslužili, da

Eden naših učiteljev, ki se včasih na svoje noge postavi, udeležil se je tudi volilnega shoda na Blánici. Vsled tega je krajni šolski svet nadučitelja ostro pokaral, kaj da ne pazi na zunanje obnašanje svojih drugih učiteljskih tovarišev, ki se celo predrznejo v marsičem drugih misli biti, kakor naši starikasti centralisti. Naj si tedaj g. nadučitelj Ornik za ušesa zapiše, da nij dosti biti ud mladonemškega volilnega odbora, temuč da Vaši pokrovitelji hočejo in terjajo neumorno delo tudi na tem političnem polju!

Domače stvari.

— **(Volilni shod.)** V nedeljo 31. imajo Slovenci iz tržaške okolice v rojanski čitalnici volilni shod, da se pogovore o kandidatih za mestni zbor in o kandidatu za državni zbor.

— **(Iz Istre)** se nam piše, da name-ravajo Slovani v zapadni Istri kandidirati v državni zbor škofa Dobrila.

— (Cesar) ostane pet dni v ptujskem taboru. Neki graški gostilničar je dobil od c. kr. dvorskega kuhinjskega urada na Dunaji naročilo, da pošlje ledu in sicer precej dosti, nemudoma v Ptuj, kjer ga nij dobiti.

— („Gospodarja“) še zmirom ureduje zagrizeni pop Ulaga, kateri mora v zadnjem listu priznati, da je od „Slovenije“ vzel pet akcij za to, da je in ker je ta institut hvalil. — Dokler bo ta podkupljivi, besni človek na listu podpisan, menda se nij treba dosti zmeniti za njegovo hujskanje.

— (V Beljaku) na Koroškem je za kandidata od strani ustavovercev bil postavljen protestantovski župnik Winkler. V seji okrajnega volilnega odbora beljaškega 24. avgusta pa se je odpovedal kandidaturi, ker nema upanja, da bi dobil glasove od slovenskih občin. Dalje predloži Winkler, da se naj kandidat še le potem postavi, kadar bodo znane volitve volilnih mož.

— (Fanatizem.) Poroča se nam iz Trsta: Da se čest. bralci Vašega lista prepričajo, kako daleč sega nestrpljivost nekatereh duhovnih gospodov, eto vam nekaj smešnega: V nekeje od tukajšnjih Slovencev naj-najbolj obiskani kavarni „al ginnasio“ prikaže se te dni rudečeličen duhovnik s Krasa ter med drugim zahteva tudi od strežnika, naj mu prinese kake slovenske novine. Stre-

bi se prepustili vašej žalostnej osodi; a hočem vas rešiti vam kljubu, pa vas bom tudi rešil.

Položi mi roke na pleča, ter mi gleda nekaj časa naravnost v oči; zdelo se mi je, da si je v njih iskala bodočnosti.

— Le tri dni terjam od vas, nadaljujem oproščevaje se. Obljubite mi, da te tri dni ne boste ničesa storili, ničesa govorili kajti vse, kar bi znali govoriti ali storiti, bi bilo zoper vas.

Tri dni! je-li treba toliko časa, da se požre ženska, kakor sem jaz. — Potem govorim, kakor otrok, ki prosi, da bi se mu pri-zaneslo: — Obljubujem vam, mi deje, da bode pametna, zelo pametna. — In da bi mi podala brez odloga izgled svoje pameti, mi deje:

— Ako se vam ne posreči, Toni, eh bien! šla bom; a povem vam, po stopnjicah ne bom šla.

(Dalje prih.)

žaj mu nemudoma prinese „Slov. Narod“, a visokovredni gospod ponujen mu list — na posmeh vsih navzočih — ves razjarjen od sebe pahne, ter zahteva kaj boljšega; začuden naš marker, ki je rodom iz laške Švice in naših razmer ne pozna, razžaljenega gospoda zavzeto pogleda, hote ga vendar zadovoljiti, poskoči urno k bližnji mizi ter prinese gospodu — — joj! — — goriško „So-čo“! Ta „brezverska“ lista sta maziljenega gospoda tako razkačila, da je takoj zavžito kavo plačal in v svetem strahu iz kavarne pete odnesel. — Seveda je ta smešna dogodka med navzočimi obudila veliko občno veselost.

— (Boj med vojaki in kmeti.) Iz Podčetrka se nam piše: V nedeljo 24. t. m. so se pri Podčetrku stopili vojaki s kmeti in sicer zavoljo ene ženske. Pri tem tepeži so vojaki svoje bajonete rabili in enega kmeta hudo razmesarili. Eden je dobil 16 ran enemu so pa roko zlomili. Sploh se vojaki zelo surovo vedejo. Namestu, da bi na stražah stali, se po krčmah okolo klatijo in skoro nobeni kontroli podvrženi niso.

— (Iz Ricianj v Bregu) v Istri se nam piše: Najden je bil na našem Krasu 25. t. m. v jami, 60 metrov globoki, usmrten vojak. Padel je najbrže pri vojaških vajah brez svoje krivde v jamo, in tako v grozovitem prepadu smrt storil. — Zarad kolere niso uže nad dva meseca vojne vaje, torej toliko časa mrtev v jami leži; po opravi soditi, nij naš slovenski „Janez“, bele, iz ruskega platna hlače in modra bluza, kažejo translajtanskega vojaka. Tri dni je denes poteklo, pa od nikod se nij še prikazala nobena komisija, naj bi storila potrebno, kar se pri usmrtenih zahteva; menda je vendar res, kakor se pravi, da je visokim gospodom bolj žal, da pogine en konj, nego sto drugih plebejcev. — Grajati moram nemarnost našega župana; na Krasu leži raztrošenega kamenja, torej je uže stvarnica poskrbela, naj bi kamenje pobrali in v jamo metali. Na očiščenem Krasu bi vspešneje trava rastla, drevje bi se nasadilo, in bilo bi nam in potomcem v prid. A ricianjski župan se raji šeta po Dolini in Kopru, ter oprijemlje uradne kljuke, da ne zaruznejo in se za „prazen strah“ tožari, mestni da bi kamnje pobiral in luknjo mašil. Saj malo ograje jami privoščite, da ne bo brez vednosti nedolžen človek notri loputnil.

— (Od Sotle) se nam piše: Prepo-vedano je zavoljo živinske kuge iz Hrvaškega na Štajersko krmo in slamo voziti tako, da morajo ljudje, kise v toplice vozijo, na golih deskah nazaj peljati, kar jim gotovo jako ne hasni, temuč še bolj bolni nazaj pridejo. Kar je pa vendar od več, je to, da na straži tudi gunje ali koce pobirajo iz vozov in jih potem zažgejo. Čital sem v nemških novinah, da so na Dunaji ob času kolere isto obleko, kojo so bolniki nosili, samo dobro preprali in ne zažigali. Ali je živina več kakor človek, da se na eni strani z obleko in enakimi reči tako ravna, na drugi pa drugače? Ali bi se ne dale tudi gunje preprati in potem lastnikom nazaj dati? Na malenkosti se gleda, na važniše reči pa ne. Na enem kraju straža slamo iz vozov meče, in gunje zažiga, na drugem pa vole prek Sotle gonijo in nobena straža jih ne prime; gotov dokaz, kako so stražarji zvesti v svojem poslu. Bilo je že nekaj kmetov kazno-

vanih zaradi tega, da so živino sem prek gonili, od mnogih se pa ne ve, ako so kaj prek prignali. Eden je moral 200 gl. kazni plačati. — Bog nam odvrni to strašno šibo: kugo in vojake! — Huda huda suša je začela nastajati. Zelja, repe in korenja ne bo nič kaj prida, tudi koruza je slaba. Od sadja nemamo hrušek skoro nič, jabelk tak sreduje, češpelj pa tu pa tam dovolj; tudi orehov je mnogo. Grozdje se že zlo mehča. Vina boče več kot lani, pa ne veliko. Če bo tak vroče celo jesen kot zdaj, bomo imeli dobro kaplico. Bog nam jo daj!

Poslano.

V predzadnjih „Novicah“ se je gospodu dopisniku iz Notranjskega zljubilo, da je mimo drugih tukajšnjih oseb tudi najini v svoj lažnjivi dopis uvrstil. Gosp. dopisnik! Vi imate res neko posebno zaupanje do naji. Le vaša prečudna predrznost nam nij všeč. Vi pravite, da naji in Begunjskega učitelja je gospod Krašovec na Rakeku „omamil“. To je gola laž! Mi nijsmo z g. Krašovcem še nikdar skupaj na Rakeku bili. Vi se v oseh ali motite, ali pa ste nalašč tako poradni. Gospod Krašovec midva sploh spoštujeva kot narodnega, za šolski napredek vnetega moža, toda v tem oziru, kakor vi naji svetu predstavljate, ne pozna niti g. Krašovčevih „kol“, niti „omamila“ njegovega. Midva sva mirna učitelja, ter nijsva vajena osobnosti po časopisih na „tapet“ spravljati, kakor dela dotični dopisovatelj v „Novicah“. Kar pa zadeva omenjene volitve, volila bova kakor vsak pošten državljani — po svojem prepričanju.

V tukajšnji okolici je sploh govorica za g. dr. Razlaga kot državnega poslanca. Karel Dermelj in Vovk, učitelja v Cerknici.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry v Londonu.

Vsem trpečim zdravje po izvrstni Revalesscière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na slisnici, v dušnjaku, v mehurji, in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenju, ki so vsem lekom zoperstavljala se:

Spričevalo št. 73.928.

Waldeg na Štajerskem,
3. aprila 1872.

Hvala Vašej Revalesscière, katero sem jaz, 50 let star mož, skozi 2 leti neprestano užival, sem od mojega 10letnega trpljenja: otrpnost na rokah in nogah, skor popolno ozdravel in opravljam, kakor v najboljših časih, svoje posle. Za to meni izkazano veliko dobroto Vam izrekam s tem srčno zahvalo.

Br. Sigm.

Spričevalo št. 93.268.

Trapani v Siciliji, 13. aprila 1870.

Moja žena, žrtva strašnih, nervoznih bolečin, s hudo oteklino na celem životu, s srčnim bitjem, nespečnostjo in vranicno v najhujši stopnji, je bila od zdravnikov za izgubljeno zmatrana, kar sem se odločil pribežati k Du Barry-evi neprecenjeni Revalesscière. To izvrstno sredstvo je na začudenje mojih prijateljev, v kratkem času one strašne bolečine ozdravilo in mojo ženo tako okrepčalo, da se je, dasiravno 49 let stara, plesov udeležiti mogla. To Vam naznanjam na korist vseh enako trpečih in se Vam srčno zahvalim.

Atanasio Barbera.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanih in pri otrocih 50krat večjo ceno za zdravljenje.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu

in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

29. avgusta.

Evropa: vitez Eserih iz Dunaja. — Oswald iz Zagreba. — Kovačič iz Ogerskega.

Pri Elefantu: Pirc iz Ljubna. — Ribič iz Ljubljane. — Hönigman iz Kiela. — D. Uaga iz Bleda. — Scubla, Gianola iz Istrije. — Šotola iz Brna.

Pri Mallé: Kazda Alojzija z družino, iz Reke. — Dr. Polašek iz Moravskega. — Tedeschi s tovaršijo iz Trsta.

Pri Zamorec: Piskar iz Motnika. — Linhart iz Krulovice. — pl. Janovic s hčerjo. Rossi z gospo, Steher s tovaršijo iz Trsta. — Dr. Eržen iz Radoljice. — Marek iz Prage. — Pretner iz Aleksandrije. — Novak iz Gradea.

Dunajska borza 29. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	20
1860 drž. posojilo	102	—
Akcije narodne banke	972	—
Kreditne akcije	242	50
London	111	20
Napol.	8	92
C. k. cekini	—	—
Srebro	106	10

Razglas.

Županstvo v Sežani naznanja, da se bodo sežanski semnji od zdaj naprej zopet držali. (225)

Karl Pall, župan.

S prihodnjim šolskim letom, to je, s 1. oktobrom 1873. odpre se na

Češko slovanskej kupčijskej akademiji v Pragi

drugi letnik, s kojim doseže zavod svojo popolnost.

Namen tega zavoda je, da bi si mladeniči, ki se želé posvetiti kupčijstvu, pomnožili v drugih učilnicah pridobljene vednosti, ter jih prisposobili za bodoči poklic s praktičnimi in teoretičnimi znanostmi v kupčijstvu in vseh njegovih oddelih, in sicer tako, da bi izstopivši z akademije, bili sposobni za vsako plačano službo, v katerem si bodi kupčijem zavodu.

Akademija ima dva letnika, v kojih se učé sledeči predmeti: knjigovodstvo, kupčijsko računstvo, nauk o blagu, mehanična tehnologija, kemija, kemična tehnologija, narodno gospodarstvo, s posebnim ozirom na kupčijsko teorijo in svetovno obrtništvo, kupčijsko postavodanje, menjiški, kupčijski in colni zakoni; privilegiji, monopoli in kupčijska statistika, zemljepisje, kupčijska in kulturna povestnica, krasopisje in tesnopisje; končno jeziki in sicer mimo češkega i nemške (in sicer oba enako temeljito, da bodo absolvirani akademiki mogli vstric hoditi z onimi drugih čeških in nemških zavodov), dalje ruski, francoski, angleški, italijanski, in ako se oglasi dostojno število slušateljev, tudi drugi slovanski jeziki.

Za slušatelje, ki nimajo potrebnega temelja, da bi se mogli prejeti v prvi letnik akademije, vredjena je pripravnica, v kojoj se bode učila češčina in nemščina, računstvo, zemljepisje, povestnica, veronauk, prirodne vede, krasopisje in risanje.

V prvi letnik akademije prejemajo se za redne slušatelje oni, ki so dovršili nižjo gimnazijo ali nižjo realko; dalje i taki, ki se sicer ne morejo izkazati z gori omenjenimi studijami, pa pokažejo pri prejemnem izpitu, da so si inace pridobili potrebnih vednostij; kdor pa nema teh znanosti, mora se podvreči sprejemnemu izpitu za pripravnico.

Pri prejemnem izpitu za prvi letnik akademije izpitavalo se bode iz češčine, računstva in zemljepisja, kakor se to terja v nižji gimnaziji ali realki; pri prejemnem izpitu za pripravnico bode se izpitavalo iz češčine in računstva, kakor to terja drugi razred gimnazijski ali realni.

Prejemali se bodo za posamezne predmete na akademiji tudi izvanredni slušatelji.

Učnine se plača na leto 120 gld. a. v., za pripravnico pa 100 gld., koji se izplačujo v poluletnih obrokih ob začetku šolskih semestrov.

Izvanredni slušatelji plačujejo za eno uro na teden 7 gld. na leto.

Plača za šolske potrebe, odmenjena za novoprišle, znaša 5 gld. a. v.

Vpisovanje se začne 26. septembra in bode trajalo do konca septembra.

Oglaš naj se v rečenem času od 8—12 dopoludne in 2—4 popoldne pri akademijskej direkciji, ki se nahaja: šte. 4 v manjšem staromestskem predmestji (na oglu Linhartovega predmestja), kjer se tudi na vsa prašanja podavajo odgovori in pojasnjevanja; po želji se dobode tudi stanovanje pri solidnih rodbinah, v kojim bode akademiki preskrbljeni redno z vsemi domačimi potrebami.

Prejemni izpiti bodo 30. septembra in nasledujoče dni; izpitavanje se začne vselej ob devetih zjutraj.

V Pragi, dne 1. avgusta 1873.

(214—2)

V imenu odbora za ravnateljstvo in vzdrževanje češko-slovanske kupčijske akademije:

Alozij Oliva,
predsednik.

Emanuel Tomer,
ravnatelj akademije.